

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2016)0005

Kultūrų dialogo, kultūrų įvairovės ir švietimo vaidmuo skatinant pagrindines ES vertybes

2016 m. sausio 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kultūrų dialogo, kultūrų įvairovės ir švietimo vaidmens puoselėjant pagrindines ES vertybes (2015/2139(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 21 straipsnius ir į 27 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 165 ir 167 straipsnius, ir ypač į jos 17 straipsnį, pagal kurį Sąjunga privalo gerbti bažnyčių ir religinių asociacijų ar bendruomenių, taip pat filosofinių ir nereliginių organizacijų statusą, nustatytą pagal nacionalinę teisę, ir privalo pripažinti jų savitumą ir konkrečių įnašą ir palaikyti su jomis atvirą ir skaidrų nuolatinį dialogą,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač jos 10, 11 ir 22 straipsnius ir preambulę,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją, ypač į jos 1 protokolo 2 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų rezoliuciją „Kultūra ir vystymasis“,
- atsižvelgdamas į 2000 m. Jungtinių Tautų Tūkstantmečio deklaraciją (2000), ypač į jos skyriaus „Žmogaus teisės, demokratija ir geras valdymas“ straipsnius,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (1979),
- atsižvelgdamas į 2005 m. UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo (UNESCO konvencija),
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir į JT deklaraciją dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos religijos ir tikėjimo pagrindu panaikinimo,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 20 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 67/179 ir 2013 m. kovo 22 d. JT Žmogaus teisių tarybos rezoliuciją 22/20,

- atsižvelgdamas į savo 2013 m. birželio 13 d. rekomendaciją Tarybai dėl ES religijos ar tikėjimo laisvės skatinimo ir apsaugos gairių projekto¹ ir į ES religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir apsaugos gaires, kurias 2013 m. birželio 24 d. priėmė Užsienio reikalų taryba,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1983/2006/EB dėl Europos kultūrų dialogo metų (2008 m.)²,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 20 d. Tarybos išvadas dėl kultūrų įvairovės ir dialogo skatinimo Sąjungos ir jos valstybių narių išorės santykių srityje³,
 - atsižvelgdamas į dokumentą „Žmogaus teisės ir demokratija. ES strateginė programa ir ES veiksmų planas“ (11855/2012), kurį 2012 m. birželio 25 d. patvirtino Užsienio reikalų taryba,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 7 d. Europos Tarybos Baltąją knygą dėl kultūrų dialogo „Gyventi kartu oriai lygybėje“,
 - atsižvelgdamas į Europos kultūros globalizuotame pasaulyje darbotvarkę (COM(2007)0242), kuria siekiama gerinti informuotumą apie kultūrų įvairovę ir ES vertybes, skatinti dialogą su pilietine visuomene ir gerosios patirties mainus,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. parengiamųjų veiksmų „Kultūra ES išorės santykių srityje“ rezultatus ir tolesnius veiksmus,
 - atsižvelgdamas į laisvosios prekybos susitarimo modelio priedo protokolą dėl bendradarbiavimo kultūros klausimais⁴,
 - atsižvelgdamas į Paryžiaus deklaraciją dėl pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių propagavimo pasitelkiant švietimą, priimtą per neoficialų 2015 m. kovo 17 d. vykusį ES valstybių narių švietimo ministrų susitikimą (8496/15),
 - atsižvelgdamas į galutines bendras 2015 m. Liuksemburge vykusiai ES jaunimo konferencijai pirmininkavusių trijų valstybių narių patvirtintas rekomendacijas, kuriose atsižvelgta į struktūruoto dialogo konsultacijas, vykdytas siekiant įgalėti jaunimą politiškai dalyvauti demokratiniame Europos gyvenime, ir kuriose Parlamentas raginamas propaguoti vertybėmis grindžiamą švietimą ir aktyvaus pilietiškumo ugdymą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą (A8-0373/2015),
- A. kadangi Europa pasižymi labai didele kultūros, socialine, kalbų ir religijų įvairove; kadangi dėl to Europos ateičiai nepaprastai svarbios mūsų visuomenės telkiančios bendros vertybės, kaip antai laisvė, socialinis teisingumas, lygybė ir nediskriminavimas, demokratija, žmogaus teisės, teisinės valstybės principas, tolerancija ir solidarumas;

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0279.

² OL L 412, 2006 12 30, p. 44.

³ OL C 320, 2008 12 16, p. 10.

⁴ OL L 127, 2011 5 14, p. 1418.

- B. kadangi kultūrų dialogas nėra teisinė samprata, taigi jis nėra reglamentuojamas nacionalinės, ES ar tarptautinės teisės nuostatomis, o grindžiamas tarptautiniais susitarimais, kuriais siekiama saugoti žmogaus teises ir kultūrų įvairovę;
- C. kadangi per Europos kultūrų dialogo metus (2008) skirtinguose tyrimuose ir išvadose bandyta apibrėžti kultūrų dialogo sąvoką, apibrėžiant ją kaip procesą, kurį sudaro atviri ir pagarbūs skirtingos kultūros ir pasaulėžiūros asmenų, grupių ir organizacijų mainai ir bendravimas; kadangi kultūrų dialogu siekiama ugdyti gilesnį skirtingų požiūrių ir skirtingos praktikos supratimą, skatinti aktyvesnį dalyvavimą ir didinti laisvę ir gebėjimą rinktis, skatinti lygybę ir plėtoti kūrybos procesus;
- D. kadangi svarbu numatyti būtinas priemones, visų pirma finansines, siekiant teikti pirmenybę programų, kuriomis puoselėjamas kultūrų dialogas ir piliečių tarpusavio dialogas, finansavimui, kad būtų stiprinama tarpusavio pagarba esant didelei kultūrų įvairovei, ir spręsti sudėtingus mūsų visuomenėms aktualius klausimus, susijusius su skirtingo kultūrinio tapatumo ir skirtingų įsitikinimų sambūviu, taip pat atkreipti dėmesį į įvairių kultūrų indėlį į Europos visuomenę ir paveldą ir veiksmingai valdyti konfliktus;
- E. kadangi šio tikslo įgyvendinimas yra ne tik valdžios institucijų ir sprendimų priėmėjų užduotis, bet ir bendra visos visuomenės, įskaitant įvairius suinteresuotuosius subjektus, pvz., šeimas, žiniasklaidą, pedagogus, įmones, bendruomenių ir religinius vadovus, atsakomybė; kadangi svarbu pabrėžti ne tik politinių veikėjų, bet ir visų kitų kultūrų dialoge dalyvaujančių suinteresuotųjų subjektų vaidmenį;
- F. kadangi kultūrų dialogui ypač svarbūs tam tikri Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos straipsniai, kuriais skatinama lygybė, nediskriminavimo principas, kultūrų, religijų ir kalbų įvairovė, saviraiškos ir judėjimo laisvė, piliečių teisė dalyvauti ekonominėje ir politinėje veikloje;
- G. kadangi norint plėtoti prasmingą kultūrų dialogą, reikia turėti tvirtų žinių apie savo pačių ir kitų kultūrą;
- H. kadangi – atsižvelgiant į tai, kad 2015-ieji paskelbti Europos vystomojo bendradarbiavimo metais ir ketinama peržiūrėti JT Tūkstantmečio vystymosi tikslus ir 2015 m. JT aukščiausiojo lygio susitikimo darnaus vystymosi klausimais rezultatus – kultūra padeda siekti tikslo užtikrinti darnų vystymąsi ir panaikinti skurdą pasaulyje; taigi ragina aiškiau integruoti kultūrą į JT laikotarpio po 2015 m. darnaus vystymosi darbotvarkę;
- I. kadangi Europa ir pasaulis susiduria su daugybe iššūkių, susijusių su globalizacija, migracija, religijų ir kultūrų konfliktais ir radikalizmo plitimu;
- J. kadangi plėtojant kultūrų dialogą itin svarbu taikyti tiek visuotines žmogaus teises (pvz., asmens teises), tiek kultūrinės teises (pripažinti konkretų ir daugialypį kultūrinį tapatumą);
- K. kadangi akademinio studentų ir dėstytojų judumo ir bet kokių kitokių tarptautinių mainų plėtojimas gali padėti užtikrinti, kad pasaulis taptų geresne vieta, kurioje žmonės laisvai juda ir dalyvauja atvirame kultūrų dialoge;
- 1. teigia, kad Europos Sąjunga turėtų įvertinti Europos kultūrų dialogo metus (2008 m.) pradėtą puikų darbą ir toliau jį tęsti, sudaryti sąlygas keistis gerąja patirtimi ir skatinti

naują struktūrinį dialogą tarpkultūrinius ir tarpreliginius klausimus, atsižvelgiant į visus pastarojo laikotarpio dramatiškus įvykius, su visais suinteresuotaisiais subjektais: Europos ir nacionaliniais politikais, vietos ir regionines valdžios institucijomis, bažnyčiomis ir religinėmis asociacijomis ir bendruomenėmis, filosofinėmis ir nereliginėmis organizacijomis, pilietinės visuomenės organizacijomis ir forumais, sporto, kultūros ir švietimo darbuotojais, nacionalinėmis ir Europos jaunimo tarybomis, akademinėmis bendruomenėmis atstovais ir žiniasklaida;

2. ragina visus suinteresuotuosius subjektus nustatyti šiuolaikišką, aišką, su politika susijusią kultūrų dialogo apibrėžtį, taikyti arba suderinti metodus, kokybės kriterijus ir rodiklius siekiant įvertinti kultūrų dialogo programų ir projektų daromą poveikį ir mokliškai nagrinėti kultūrų palyginimo metodologijas;
3. tvirtina, kad, norint atkreipti dėmesį į tarpusavio pagarbą, sąžiningumą, etinius principus, kultūros įvairovę, socialinę įtrauktį ir sanglaudą ir šiuos dalykus propaguoti, turėtų būti skatinama švietimo srityje puoselėti tarpkultūrinį, tarpreliginį ir vertybėmis paremtą požiūrį, be kita ko, įgyvendinant visiems piliečiams skirtas mainų ir judumo programas;
4. tvirtina, kad dėmesį kultūrų įvairovei reikėtų skirti ir audiovizualinės bei kultūros pramonės sektoriuose; ragina šiuos sektorius rasti kūrybiškų būdų siekti, kad būtų sudarytas susitarimas dėl nacionalinių, regioninių ir vietos lygmens UNESCO konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo įgyvendinimo veiksmų planų;
5. ragina atsižvelgti į religijų dialogą, kuris yra kultūrų dialogo sudėtinė dalis, būtina taikos užtikrinimo sąlyga ir esminė konfliktų valdymo priemonė, religijų dialoge daugiausia dėmesio skirti kiekvieno žmogaus orumui ir žmogaus teisių laikymuisi visame pasaulyje, ypač didelį dėmesį skiriant teisei į minties, sąžinės ir religijos laisvę bei religinių mažumų apsaugai;
6. pabrėžia, kad plėtojant tikrą kultūrų ir konfesijų dialogą skatinama tikra ir bendradarbiavimu grindžiama sąveika, kultūrų supratimas ir pagarba joms, didinama įvairovė ir pagarba demokratijai, laisvei, žmogaus teisėms, taip pat tolerancija visuotinėms ir konkrečios kultūros vertybėms;
7. pabrėžia, kad svarbu laiku vykdyti atskirtų bendruomenių integraciją ir švietimą;
8. teigia, kad ES, kaip pasaulio taikos proceso dalyvė, turėtų įtraukti kultūrą ir kultūros mainus į ES išorės santykius ir vystymosi politiką ir gerinti švietimą šiais klausimais, nes tai bendrų pagrindinių vertybių, kaip antai pagarbos ir tarpusavio supratimo, stiprinimo priemonės, numatyti veiksmingas svaraus ir tvaraus konfliktų sprendimo, taikdarystės ir krizių prevencijos priemonės;
9. mano, kad pagal SESV 167 straipsnio 4 dalį kultūrų dialogas ir įvairovė turėtų būti universaliai įtraukiami į visas ES politikos sritis, kurios daro poveikį bendroms ES pagrindinėms vertybėms ir teisėms, pvz., į jaunimo politiką, švietimo politiką, su judumu, užimtumu ir socialiniais reikalais susijusias sritis, išorės politiką, su moterų teisėmis ir lyčių lygybe, taip pat su prekyba ir regionine plėtra susijusias sritis;

10. pabrėžia, jog būtina mokyti ateities kartas ir rengti jas ryžtingai spręsti problemas ir veiksmingai bei naujoviškai spręsti Europos piliečiams ateityje kilsiančius uždavinius, sudarant jiems galimybes dalyvauti tikrame pilietiniame ugdyme ir užtikrinant, kad jie būtų motyvuoti ir jaustų pareigą įgyti žinių ir įgūdžių, pvz., verslumo, lyderystės ir gebėjimų stiprinimo srityse;
11. pripažįsta, kad kultūrų dialogas yra įtraukaus demokratinio dalyvavimo ir piliečių įgalinimo, ypač susijusio su bendromis gėrybėmis ir viešosiomis erdvėmis, priemonė; tvirtina, kad dėl to kultūrų dialogas gali svariai prisidėti stiprinant demokratiją ir užtikrinant didesnę ir stipresnę įtraukumą ir bendrumo jausmą;
12. mano, kad didesnės viešosios investicijos į įtraukų, kokybišką ir prieinamą formalųjį, neformalųjį švietimą ir savišvietą yra pirmas žingsnis užtikrinant vienodas sąlygas ir lygias galimybes visiems; primena, kad norint skatinti būsimų kartų piliečių lygybę ir puoselėti socialinę sanglaudą, reikia užtikrinti kultūros ir socialinę įvairovę klasėse ir mokymosi aplinkoje, įskaitant ugdytojus, mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ir skatinti palankių sąlygų neturinčių vaikų švietimą;
13. pabrėžia, kad formalusis, neformalusis švietimas, savišvietą ir galimybės mokytis visą gyvenimą turėtų ne tik suteikti žinių, įgūdžių ir kompetencijų, bet ir padėti besimokantiejiems ugdyti etines ir pilietines vertybes, taip pat tapti aktyviais, atsakingais, atvirai mąstančiais visuomenės nariais; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad reikia pilietinio ugdymo nuo pat ankstyvo amžiaus, ir pripažįsta, kad svarbus visų švietimo srities suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas; ragina skatinti vaikų ir jaunimo iniciatyvumą ir dalyvavimą bendroje veikloje, siekiant sustiprinti jų socialinius ryšius ir bendrumo jausmą bei sukurti etikos kodeksus, kad būtų priešinamasi diskriminacijai;
14. pripažįsta svarbų formaliojo, neformaliojo švietimo ir savišvietos vaidmenį ir pripažįsta visų lygmenų ir formų mokymosi įstaigų, taip pat skirtingų kartų sąveikos ir partnerystės teikiamą naudą; be to, pabrėžia, kad neformalusis švietimas ir savišvietą, taip pat dalyvavimas sporto ir savanoriškoje veikloje atlieka svarbų vaidmenį skatinant pilietinių, socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų ugdymą; pripažįsta, kad sportas, padedantis ugdyti kolektyvinio darbo dvasią ir pagarbą įvairovei, prisideda ne tik prie socialinės palankių sąlygų neturinčių ir pažeidžiamų grupių integracijos, bet ir prie sklandžios visos visuomenės, ypač vaikų, socializacijos; šiuo atžvilgiu primena labai svarbų vaidmenį, kurį kultūros, žiniasklaidos, švietimo, jaunimo reikalų ir sporto srityse atlieka ES programos, nes jos naudojamos kaip netolerancijos ir išankstinių nuostatų panaikinimo, bendrumo jausmo ir pagarbos kultūrų įvairovei stiprinimo priemonės;
15. pabrėžia, kad svarbu tiesti tvirtus tiltus tarp kultūros ir švietimo, siekiant ugdyti gebėjimus ir pritaikomus įgūdžius, didinti aukšto lygio pastovaus darbo vietų skaičių laikantis TDO deramo darbo darbotvarkės ir užtikrinti aukštesnio lygio socialinę įtrauktį ir aktyvų pilietiškumą; mano, kad šie tikslai yra vieni iš pagrindinių tikslų, kurių siekiama įgyvendinant ES pagrindines vertybes, įtvirtintas Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje; primena vienintelės ES programos „CONNECT“, kuria skatinami kultūros ir švietimo projektai, vertę ir ragina Komisiją apsvarstyti galimybę imtis naujos krypties bandomųjų veiksmų, kad būtų patikrinta, ar įmanoma šiuo metu įgyvendinti tokią schemą;
16. remia jaunimo ir mokytojų judumą ir visokių formų mokyklų ir universitetų tarpusavio bendradarbiavimą, pvz., bendras švietimo platformas, bendras mokymo programas ir

bendrus projektus, kaip priemonės, padedančias suprasti ir vertinti kultūros įvairovę ir suteikti jaunimui socialinių, pilietinių ir tarpkultūrinių gebėjimų ir įgūdžių; taigi laikosi nuomonės, kad vaikų susipažinimas su kitomis kultūromis jau ankstyvoje vaikystėje padeda jiems įgyti pagrindinių gyvenimo įgūdžių ir gebėjimų, būtinų jų asmeniniam vystymuisi, būsimam užimtumui ir aktyviam ES pilietiškumui; pabrėžia, kad tikslinių mokyklinio ugdymo vizitų į skirtingas valstybes nares įtraukimas ir mažų vaikų tarpvalstybinis judumas taip pat padeda kloti Europos kultūrų, meno, kalbų ir vertybių pamatus; ypač skatina pradinio ir vidurinio ugdymo mokytojų judumą, kad būtų keičiamasi patirtimi ir būtų rengiamos savos priemonės kylantiems visuomeniniams iššūkiams pasitikti ir įveikti; atkreipia dėmesį į programos „Erasmus+“ vaidmenį ir svarbą, nes lengvinant jaunuolių judumą ir didinant jų įsidarbinimo galimybes, žadinama europinė jaunuolių sąmonė ir bendrumo jausmas, taip pat kuriama tarpkultūrinio dialogo kultūra; itin ragina imtis tolesnių priemonių, kuriomis sudaromos lengvesnės galimybės palankių sąlygų neturinčioms grupėms ir asmenims ir specialiųjų poreikių turintiems asmenims dalyvauti pagal programą „Erasmus+ judumas“ vykdomoje veikloje ir skatinama jų integracija;

17. ragina valstybes nares rengti kokybiškas įvairovę propaguojančias mokymo programas įgalinant ugdytojus, jaunimą ir socialinius darbuotojus, taip pat mokyklų, neformaliojo švietimo ir savišvietos įstaigų konsultacines tarnybas, teikiančias konsultacijas vaikams ir jų tėvams, tenkinti skirtingomis kultūrinėmis ir socialinėmis sąlygomis gyvenančių vaikų ugdymo ir mokymo poreikius ir spresti visų formų diskriminacijos ir rasizmo, įskaitant patyčias ir tyčiojimąsi internete, problemas; pažymi, kad turėtų būti iš naujo įvertintos ugdymo priemonės, skirtos daugiaperspektyviam ir daugiakalbiam mokymuisi skatinti, ir kad būtina labiau vertinti mokytojų daugiakalbę ir daugiakultūrę patirtį ir įgūdžius ir, atsižvelgiant į tai, juos sistemingai skatinti;
18. pabrėžia, kad svarbu investuoti į mokytojams skirtas mokymosi visą gyvenimą programas, kuriomis jiems suteikiama būtina pedagoginė kompetencija migracijos, akultūracijos ir socialinės psichologijos srityse, taip pat jiems sudaroma galimybė naudoti įvairovę kaip turiningą mokymo klasėje šaltinį;
19. atkreipia dėmesį į labai svarbų mokytojų vaidmenį kartu su šeimomis stiprinant socialinius ryšius, bendrumo jausmą ir padedant jaunimui ugdytis etines ir pilietines vertybes;
20. dar kartą tvirtina, kad būtina sudaryti teisėmis ir lyčių aspektu pagrįstas mokymosi sąlygas studentams, kad jie sužinotų apie žmogaus teises, įskaitant moterų ir vaikų teises, pagrindines vertybes ir pilietinį dalyvavimą, piliečių teises ir pareigas, demokratiją ir teisinę valstybę, bei išmoktų jas ginti, pasitikėdami savo tapatybe, žinodami, kad jų nuomonė bus išgirsta ir jausdami, kad jų bendruomenės juos vertina; ragina valstybes nares ir švietimo įstaigas puoselėti aktyvų studentų dalyvavimą savo mokymo įstaigos valdymo veikloje;
21. pabrėžia naujų informacinių ir ryšių technologijų, kaip kultūrų dialogą propaguojančių priemonių, vaidmenį; skatina naudoti socialinę žiniasklaidą, siekiant didinti piliečių informuotumą apie bendras pagrindines vertybes ir Europos Sąjungos principus, ir pabrėžia gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis svarbą visuose švietimo lygiuose, nes tai yra jaunimo kultūrų dialogą skatinimo priemonė; be to, ragina EIVT ir visus ES atstovybių vadovus atliekant savo darbą kuo daugiau naudotis naujomis skaitmeninėmis priemonėmis;

22. pripažįsta, jog būtina teikti tvarią struktūrinę paramą nevyriausybinėms organizacijoms (NVO), žmogaus teisių organizacijoms, jaunimo organizacijoms ir mokymo įstaigoms, kad skatinant socialinę sanglaudą ir įtrauktį, aktyvų pilietiškumą ir jaunimo įgalinimą ir dalyvavimą, ypač įgyvendinant nedidelio masto vietos lygmens ir visuomenines iniciatyvas, būtų mestas iššūkis ekstremizmui;
23. pripažįsta, kad NVO, kultūros tinklai ir platformos, taip pat pirmiau minėtos įstaigos atlieka ir turėtų toliau atlikti pagrindinį vaidmenį ten, kur oficiali kultūrų dialogo struktūra, politika ir programos yra mažiau išplėtos; ragina toliau plėtoti ES ir didelių miestų, regionų ir vietos valdžios institucijų tarpusavio dialogą, kad būtų veiksmingiau išnagrinėtas i) miesto sąlygų, kuriomis piliečiai gyvena, ir mokyklos sistemų veiksmingumo ar neveiksmingumo tarpusavio sąryšis, ii) formaliojo ir neformaliojo švietimo nauda visiems vaikams ir šeimoms ir iii) švietimo struktūrų koordinavimas, kad būtų skatinamas veiksmingas kultūrų dialogas;
24. ragina vėl skirti dėmesį solidarumu grindžiamos ir daugiakultūrės visuomenės propagavimui, ypač tarp jaunuolių, įgyvendinant programą „Europa piliečiams“, naudojant atitinkamą finansavimą, kad būtų pasiekti jos tikslai sukurti darnesnę ir įtraukesnę visuomenę, ir puoselėjant pasauliui atvirą aktyvų pilietiškumą, gerbiantį kultūrų įvairovę ir grindžiamą bendromis ES vertybėmis;
25. ragina skatinti įtraukią meninę ir sporto švietimo ir ugdymo veiklą, skirtą visų amžiaus tarpsnių piliečiams, taip pat savanorišką veiklą, siekiant stiprinti socializacijos procesus ir mažumų grupių, marginalizuotų bendruomenių atstovų, migrantų ir pabėgėlių dalyvavimą kultūriniame ir socialiniame gyvenime, įskaitant vadovavimo ir sprendimų priėmimo sritis;
26. pripažįsta formaliojo, neformaliojo mokymosi ir savišvietos, taip pat savanoriškos veiklos svarbą skatinant saviugdą, ypatingą dėmesį skiriant kognityviniams ir nekognityviniams gebėjimams ir kompetencijoms, kritiniam mąstymui, gebėjimui suprasti skirtingą nuomonę, gebėjimui naudotis žiniasklaidos priemonėmis, pasipriešinimo diskriminacijai ir tarpkultūriniais įgūdžiams ir kompetencijoms, taip pat kalbų mokymuisi ir socialinei ir pilietinei kompetencijai, įskaitant kultūros paveldo pažinimą kaip priemonę, padedančią gerai suprasti šiuolaikines problemas ir jas spręsti;
27. tvirtina, kad sprendžiant kultūrų dialogo ir švietimo klausimą reikia laikytis lyčių požiūrio ir atsižvelgti į daugialypę diskriminaciją patiriančių žmonių, įskaitant neįgaliuosius, LGBTI asmenis ir marginalizuotų bendruomenių atstovus, poreikius;
28. ragina ES institucijas išsamiau analizuoti visas radikalizacijos apraiškas ir naujai pažvelgti į politinio ekstremizmo ir smurto pobūdį ir procesus, pradedant nuo prielaidos, kad radikalizacija yra dinamiškas su santykiniais susijęs procesas ir nenumatomas bei nenusėjamas įvairių pokyčių padarinys; todėl teigiamai vertina 2015 m. kovo 17 d. Paryžiaus deklaraciją dėl pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių propagavimo pasitelkiant švietimą, nes tai pastanga skatinti aktyvų kultūrų dialogą, taip pat visuotinį solidarumą ir tarpusavio pagarbą, daugiau dėmesio skirti svarbiam pilietiniam ugdymui, be kita ko, didinant informuotumą apie išskirtinį kultūros priemonių, kuriomis skatinama mokinių ir studentų tarpusavio pagarba, vaidmenį;

29. primena, kad pagal teisės aktus vyriausybės ir ES institucijos, remdamosi žvalgybos tarnybomis ir teisėsaugos įstaigomis, privalo kovoti su nusikalstama veikla; vis dėlto pažymi, kad, pagal ES pagrindinių teisių chartijos nuostatas, taikant baudžiamąsias priemones visuomet būtina gerbti žmogaus teises, pvz., teisę į duomenų apsaugą, žodžio laisvę, nekaltumo prezumpciją ir veiksmingą teisinę gynybą;
30. mano, kad tarptautiniu lygmeniu propaguodama pagrindines vertybes, kultūrų dialogą ir kultūrų įvairovę ES turėtų griežtai smerkti bet kokią nežmonišką ir žeminančią elgesį ir visus žmogaus teisių pažeidimus, kad būtų konkrečiai skatinama visapusiškai laikytis Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos;
31. ragina valstybes nares užtikrinti, kad nacionalinėje teisėje būtų visapusiškai įgyvendinti privalomi Europos ir tarptautiniai kovos su diskriminacija standartai;
32. ragina valstybes nares įtraukti atskirtį patiriančių bendruomenių atstovus, migrantus, pabėgėlius ir priimančiųjų bendruomenių, taip pat religinių ir pasaulietinių bendruomenių atstovus į pagarbios ir įgalinančios integracijos procesus ir užtikrinti, kad jie dalyvautų pilietiniame ir kultūriniame gyvenime ir kad visada, ypač nepaprastosios padėties atvejais, su jais būtų elgiamasi žmoniškai, pagarbiai ir tvariai;
33. teigiamai vertina parengiamuosius veiksmus dėl kultūros vaidmens ES išorės santykiuose ir jų vaidmenį didinant kultūros, kaip žmonių, socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio, padedančio įgyvendinti išorės politikos tikslus, vaidmenį, taip pat ragina Europos išorės veiksmų tarnybą ir ES atstovybes visame pasaulyje žvelgti į kultūrą kaip į neatskiriamą ES išorės politikos elementą, visose ES atstovybėse trečiosiose šalyse partnerėse paskirti kultūros atašė ir rengti EIVT darbuotojų mokymus kultūros aspekto išorės politikoje tema; ragina Komisiją kultūros diplomatiją ir kultūrų dialogą įtraukti į visas ES išorės santykių priemones ir ES vystymosi darbotvarkę; taip pat ragina ES ir valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą su kitomis Europos ir tarptautinėmis organizacijomis, pvz., Jungtinių Tautų Organizacija ir jos agentūromis, ypač UNESCO, UNICEF ir UNHCR, ir reikalauti, kad šiose įstaigose Europos Sąjungai būtų veiksmingai ir tvirtai atstovaujama; be to, ragina bendradarbiauti su valstybių narių kultūros institutais, kad būtų geriau įgyvendinamos esamos priemonės, pvz., Europos Sąjungos nacionalinių kultūros institutų tinklo grupės, ir kuriamos naujos priemonės bendroms problemoms globalizuotame pasaulyje spręsti;
34. mano, kad kultūra turėtų tapti esmine politinio dialogo su trečiosiomis šalimis dalimi ir primena, kad reikia sistemingai integruoti kultūrą į vystymosi projektus ir programas; taigi pabrėžia, kad reikia pašalinti menininkų, pedagogų, akademinės bendruomenės atstovų ir kultūros profesionalų judumo kliūtis ir šiuo tikslu suderinti ir supaprastinti vizų išdavimo procedūras, kad būtų skatinamas bendradarbiavimas kultūros srityje su visu pasauliu;
35. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti strategijas, kuriose būtų pripažįstama, kad kultūrų dialogas yra tos pačios kultūros atstovų ir skirtingų kultūrų atstovų sąveikaus bendravimo procesas, siekiama užtikrinti tarpusavio pagarbą ir lygias galimybes, pateikiami ir įgyvendinami veiksmingi kovos su ekonomine ir socialine nelygybe, atskirties ir visų formų diskriminacijos priežastimis sprendimai ir ugdomas gilesnis įvairių požiūrių ir įvairios praktikos supratimas; primena, kad žiniasklaida, įskaitant socialinę žiniasklaidą, atlieka pagrindinį vaidmenį ir kaip galima ekstremalių diskursų

platforma, ir kaip priemonė, padedanti kovoti su ksenofobinėmis idėjomis, atsisakyti stereotipų ir išankstinių nuostatų ir skatinti toleranciją;

36. primena, kad kultūros paveldą sudaro kultūros raiškos įvairovė, todėl jis turėtų būti saugomas ir propaguojamas glaudžiai bendradarbiaujant su UNESCO ir priimant suderintus teisės aktus ir sudarant tarptautinius susitarimus;
37. ragina valstybes nares ir Komisiją užkirsti kelią ekstremizmui, t. y. ksenofobijai, rasizmui ir visų formų diskriminacijai ir marginalizacijai, naudojant bendruomenių sanglaudos priemones, kurios galėtų padėti sėkmingai mažinti ekonominius ir socialinius skirtumus, įtraukiant įvairiausių veikėjus, pvz., miestų planavimo specialistus, socialinius darbuotojus, bendruomenes, bažnyčias ir religines asociacijas, pedagogus, paramą šeimai teikiančias organizacijas ir sveikatos apsaugos specialistus, siekiant kovoti su ekstremizmu, užtikrinti socialinę įtrauktį ir formaliąją ir esminę lygybę, propaguoti įvairovę ir skatinti bendruomenių sanglaudą;
38. rekomenduoja Europos Sąjungai bendradarbiauti užtikrinant mokymo ir mokyklinio lavinimo prieinamumą pabėgėlių vaikams ir šiuo tikslu toliau remti programas, susijusias su švietimo galimybių suteikimu per humanitarines krizes, ir užtikrinti studentų migrantų integraciją Europoje;
39. ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti, parengti ir įgyvendinti sąveikius dalyvavimo visais valdymo lygmenimis metodus, orientuotus į jaunimą ir vaikus;
40. atkreipia dėmesį į šeimos vaidmenį saugant kultūrinį tapatumą, tradicijas, visuomenės etikos normas ir vertybių sistemas ir pabrėžia, kad vaikų supažindinimas su jų visuomenės kultūra, vertybėmis ir normomis prasideda šeimoje;
41. ragina Komisiją ir Tarybą patvirtinti kultūrų dialogą kaip tvirtą ES politikos tikslą ir įsipareigoti jo siekti, taigi taip pat užtikrinti ES paramą jam įvairiomis politikos priemonėmis, iniciatyvomis ir lėšomis, įskaitant kultūrų dialogą su trečiosiomis šalimis, ypač su nestabiliomis valstybėmis;
42. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau teikti prioritetą iniciatyvoms, kuriomis siekiama remti kultūrų įvairovę, kultūrų dialogą ir švietimą, ir visapusiškai naudotis ES finansinėmis priemonėmis, programomis ir iniciatyvomis, pvz., programomis „Erasmus+“, „Europa piliečiams“, „Kūrybiška Europa“ ir „Horizontas 2020“, ES kaimynystės politikos ir išorės santykių priemonės, taip pat tokiomis institucijomis kaip Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, siekiant propaguoti ir remti kultūrų dialogą ir kultūrų įvairovę Europoje, kaimyninėse jos šalyse ir kituose pasaulio regionuose;
43. pabrėžia, kad Europos meno kūriniai daug prisidėjo prie kultūrinės įvairovės didinimo, ES vertybių sklaidos ir europiečių skatinimo kritiškai mąstyti;
44. primena LUX premijos vaidmenį apdovanojant Europoje kuriamus filmus, atspindinčius europinę tapatybę arba Europos kultūrų įvairovę;
45. ragina Komisiją ir valstybes nares įvertinti priemonių, kurių bus imtasi atsižvelgiant į šį pranešimą, poveikį, taip pat ragina Komisiją pateikti stebėsenos ataskaitą ir atlikti peržiūrą;

46. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais ir valstybėms narėms.